

Bruxelles, 1.6.2018
COM(2018) 395 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Inițiativa UE privind polenizatorii

{SWD(2018) 302 final} - {SWD(2018) 303 final}

1. NECESITATEA UNEI ACȚIUNI LA NIVELUL UE CU PRIVIRE LA POLENIZATORI

În ultimii ani, atenția publică a fost atrasă de situația dificilă a populațiilor de albine melifere, care au înregistrat pierderi în UE și în întreaga lume. În spatele acestui fenomen intens mediatizat se află o problemă mult mai amplă, și anume reducerea dramatică a prezenței și diversității tuturor tipurilor de insecte polenizatoare sălbatice, inclusiv a albinelor sălbatice, sirfidelor, fluturilor și moliilor. Numeroase specii polenizatoare au dispărut sau sunt amenințate cu dispariția¹.

Acesta este un motiv serios de îngrijorare întrucât polenizatorii fac parte integrantă din ecosistemele sănătoase. Fără acestea, numeroase specii de plante ar scădea și, în cele din urmă, ar dispărea, împreună cu organismele care depind de ele, ceea ce ar avea grave implicații ecologice, sociale și economice. Culturile dependente de polenizatori se bazează în grade diferite pe polenizarea prin intermediul animalelor. Se estimează că 5-8 %² din producția vegetală la nivel mondial este atribuită direct polenizării prin intermediul animalelor. Numai în UE, aproximativ 84 %³ din speciile de culturi și 78 %³ din speciile de flori sălbatice depind, cel puțin în parte, de polenizarea prin intermediul animalelor. Până la aproape 15 miliarde EUR⁴ din producția agricolă anuală sunt atribuite direct insectelor polenizatoare.

Primul raport global cu privire la polenizatori publicat de Platforma interguvernamentală științifico-politică privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice² menționează schimbarea utilizării terenurilor, agricultura intensivă și utilizarea pesticidelor, poluarea mediului, speciile alogene invazive, agenții patogeni și schimbările climatice ca fiind principalele amenințări la adresa polenizatorilor. De asemenea, acesta identifică lacune semnificative în ceea ce privește cunoașterea modului în care se pot aborda acești factori și nevoia de acțiune transsectorială. Convenția privind diversitatea biologică⁵ a aprobat concluziile raportului și a subliniat importanța polenizatorilor și a serviciilor ecosistemice pe care le aduc în sprijinul realizării unei serii de obiective de dezvoltare durabilă ale ONU⁶.

UE a pus în aplicare o serie de măsuri benefice pentru polenizatori, în special în cadrul politicilor privind mediul și sănătatea (în special directivele privind păsările și habitatele și legislația UE în materie de pesticide), precum și în cadrul politicii agricole comune, politicii de coeziune și politicii în domeniul cercetării și inovării. Există, de asemenea, o serie de strategii naționale și regionale cu privire la polenizatori. Cu toate acestea, până în prezent nu s-a înregistrat nici măcar o acțiune coordonată la nivelul UE axată pe declinul polenizatorilor, printr-o abordare integrată, care să implice diverse sectoare și politici. UE și statele sale membre trebuie să abordeze împreună această problemă.

¹ A se vedea documentul de lucru însoțitor al serviciilor Comisiei pentru dovezi detaliate în sprijinul acestei comunicări.

² Potts, S.G., et al., (2016), „Raport de evaluare a Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice cu privire la polenizatori, polenizare și producția alimentară, Secretariatul Platformei interguvernamentale științifico-politice privind biodiversitatea și serviciile ecosistemice, Bonn, Germania. 552 p.

³ Potts, S., et al., (2015), *Status and Trends of European Pollinators. Key Findings of the STEP Project* (Principalele constatări din proiectul STEP), Pensoft Publishers, Sofia, 72 pp.

⁴ Gallai, N., et al., (2009), *Evaluare economică a vulnerabilității agriculturii mondiale față de declinul polenizatorilor*, Ecological Economics, 68.3: 810-821.

⁵ <https://www.cbd.int/>

⁶ Convenția privind diversitatea biologică, Decizia COP XIII/15, <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-13/cop-13-dec-15-en.pdf>

Această comunicare prezintă obiective strategice și o serie de acțiuni care trebuie întreprinse de către UE și statele sale membre pentru a combate declinul polenizatorilor din UE și pentru a contribui la eforturile globale de conservare. Aceasta stabilește cadrul pentru o abordare integrată a problemei, precum și o utilizare mai eficientă a instrumentelor și a politicilor existente.

Prezenta inițiativă ilustrează ambiția Comisiei de a accelera progresele în ceea ce privește realizarea obiectivului Strategiei UE 2020 care constă în stoparea și inversarea tendinței de pierdere a biodiversității și a serviciilor ecosistemice⁷, reafirmată de Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie⁸. Aceasta constituie un răspuns la solicitările Parlamentului European^{9,10} și ale Consiliului¹¹ privind adoptarea de măsuri în scopul de a se proteja polenizatorii și habitatele lor, astfel încât să se pună capăt declinului acestora. Consultarea publică¹² pentru pregătirea acestei inițiative a stabilit că o inițiativă europeană cu privire la polenizatori este susținută cu fermitate la nivelul grupurilor de părți interesate și, în special, de către publicul larg.

2. COMPONENTELE INIȚIATIVEI

Obiectivele și acțiunile stabilite în această inițiativă vizează îmbunătățirea cunoștințelor științifice cu privire la declinul insectelor polenizatoare, abordarea principalelor sale cauze cunoscute și consolidarea colaborării dintre toți actorii în cauză. Cu toate că pune accentul pe polenizatorii sălbatici, inițiativa abordează provocările comune tuturor polenizatorilor. Prin urmare, aceasta va fi benefică, de asemenea, polenizatorilor domestici, în special albinelor melifere, și va completa sprijinul UE pentru sectorul apicol¹³ și sănătatea albinelor¹⁴.

În timp ce acțiunile propuse sunt concepute pentru a fi realizate pe termen scurt, ele vor pune în mișcare procese esențiale și vor institui mecanisme pentru a se aborda această provocare în mod global pe termen mai lung. Punerea în aplicare cu succes a acestor măsuri va necesita resurse financiare și umane adecvate. Factorii de decizie politică și autoritățile publice nu pot aborda această problemă de unii singuri; cetățenii UE și întreprinderile vor trebui, de asemenea, să fie implicate.

Inițiativa stabilește obiective pe termen lung și acțiuni pe termen scurt în cadrul a trei priorități:

PRIORITATEA I: Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la declinul polenizatorilor, cauzele și consecințele acestuia

PRIORITATEA II: Combaterea cauzelor care duc la declinul polenizatorilor

⁷ Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2020

http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/strategy/index_en.htm

⁸ http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/action_plan/communication_en.pdf

⁹ Rezoluția Parlamentului European din 2 februarie 2016 referitoare la evaluarea la jumătatea perioadei a Strategiei UE în domeniul biodiversității [2015/2137(INI)].

¹⁰ Rezoluția Parlamentului European din 15 noiembrie 2017 referitoare la Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie [2017/2819(RSP)].

¹¹ Concluziile Consiliului 13398/16 privind Convenția privind diversitatea biologică (CBD),

<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13398-2016-INIT/en/pdf>

¹² http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/pollinators/index_en.htm

¹³ https://ec.europa.eu/agriculture/honey/programmes_en

¹⁴ https://ec.europa.eu/food/animals/live_animals/bees/health_en

Tabelul din anexă oferă detalii privind diferitele acțiuni și subacțiuni în cadrul fiecărei priorități.

2.1. PRIORITATEA I: Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la declinul polenizatorilor, cauzele și consecințele acestuia

UE a sprijinit deja generarea de cunoștințe valoroase (de exemplu, prin proiectele ALARM¹⁵ și STEP¹⁶ și lista roșie europeană¹⁷). În timp ce aceste demersuri demonstrează în mod clar un declin alarmant al polenizatorilor și necesitatea de a acționa imediat, lacunele în materie de cunoștințe sunt în continuare considerabile. Amploarea declinului nu este cunoscută și repercusiunile sale asupra societății umane și economiei nu sunt încă pe deplin înțelese. Deși principalele amenințări pentru polenizatori sunt stabilite și permit adoptarea de măsuri imediate, bazate pe cunoaștere, îmbunătățirea cunoștințelor privind impactul și interacțiunea fiecărui factor de declin necesită continuarea cercetărilor. Îmbunătățirea cunoștințelor reprezintă, prin urmare, un element fundamental al acestei inițiative și va necesita eforturi comune din partea Comisiei, a statelor membre, a Agenției Europene de Mediu, a mediului academic, a părților interesate și a cetățenilor.

Speciile și populațiile de polenizatori din UE trebuie să fie mai bine monitorizate. Dezvoltarea unui proces de monitorizare coordonat care vizează acoperirea lacunelor de cunoștințe privind situația și tendințele acestora va necesita un efort comun din partea UE și a statelor sale membre. Pentru conceperea unei metodologii de monitorizare standardizate și eficiente din punctul de vedere al costurilor, va fi necesar un grup de experți tehnici. Implicarea cetățenilor în activități științifice¹⁸, instrumentele și tehnologiile TIC cum ar fi codul de bare ADN și tehnicile de învățare automată au potențialul de a contribui la acest proces. Buna calitate a datelor rezultate din monitorizarea la fața locului va permite evaluarea speciilor de polenizatori pe cale de dispariție și dezvoltarea de indicatori fiabili privind polenizatorii. Acești indicatori vor contribui la evaluarea impactului diferitelor politici ale Uniunii Europene, în special în domeniile mediului, agriculturii și sănătății, precum și la monitorizarea progreselor înregistrate de UE cu privire la obiectivul 2 de dezvoltare durabilă al ONU („eradicarea foametei”) și la obiectivul 15 („viața terestră”)¹⁹. Împreună cu datele privind factorii care amenință polenizatorii și polenizarea, aceștia ar putea face posibilă efectuarea unei evaluări integrate a declinului polenizatorilor, a impactului acestuia asupra societății și a economiei, prin intermediul unor instrumente precum cartografierea și evaluarea ecosistemelor și a serviciilor acestora²⁰ și contabilizarea capitalului natural privind

¹⁵ <http://www.alarmproject.net/>

¹⁶ <http://www.step-project.net/>

¹⁷ <http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/>

¹⁸ Cetățenii pot contribui la colectarea datelor și, în acest fel, pot avea un rol activ în sprijinirea științei în acest domeniu, <https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=citizen§ion=monitor>

¹⁹ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/sdi/indicators>

²⁰ http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm

polenizatorii și polenizarea²¹, dar și elaborarea unor răspunsuri adecvate în acest domeniu de politică.

Cercetarea și inovarea trebuie să fie consolidate pe toate fronturile: amploarea problemei (starea și tendințele polenizatorilor), combaterea cauzelor (amenințările pentru polenizatori, importanța lor relativă și interacțiunea) și consecințele (impactul asupra naturii, bunăstării oamenilor și economiei). Cercetarea fundamentală (sistematica speciilor, taxonomia), precum și cercetarea aplicată ar trebui să fie sprijinite în scopul intensificării capacităților UE de monitorizare și de evaluare cu privire la polenizatori. Mai multe proiecte de cercetare în curs vor oferi deja rezultate cu privire la polenizatori²², precum și cu privire la inovații în domeniul protecției plantelor, abordărilor integrate privind sănătatea și alternativelor la pesticide²³.

Accesul liber la datele și informațiile relevante referitoare la polenizatori reprezintă o condiție prealabilă pentru o mai bună utilizare a resurselor existente, astfel încât să se genereze noi cunoștințe și soluții inovatoare. Ar trebui depuse eforturi suplimentare pentru reunirea datelor și informațiilor dispartate și pentru a le face ușor accesibile.

2.2. PRIORITATEA II: Combaterea cauzelor care duc la declinul polenizatorilor

Varietatea factorilor care cauzează declinul polenizatorilor necesită întreprinderea de acțiuni de atenuare la nivelul diferitelor sectoare și politici.

Cele mai amenințate specii polenizatoare și habitate din UE, de exemplu cele protejate în temeiul Directivei privind habitatele sau incluse pe lista roșie europeană, ar trebui să facă obiectul unor acțiuni prioritare și să beneficieze de finanțare. Programul LIFE, în special, va avea un rol important în această privință.

Pierderea habitatelor

Pentru a îmbunătăți punerea în aplicare a Directivei privind păsările și a Directivei privind habitatele, Comisia pune în aplicare Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie. Directiva privind habitatele menționează doar un număr limitat de specii polenizatoare, dar măsurile de conservare pentru tipurile de habitate protejate, cum ar fi pajiștile, pot fi în mod semnificativ în beneficiul polenizatorilor. Prin urmare, îmbunătățirea punerii în aplicare a directivei are o importanță majoră în ceea ce privește abordarea uneia dintre principalele amenințări pentru polenizatori — pierderea habitatelor. Infrastructura verde²⁴ poate îmbunătăți în continuare condițiile naturale necesare pentru susținerea habitatelor polenizatorilor, prin furnizarea de soluții bazate pe natură²⁵ și prin consolidarea coerenței și conectivității rețelei Natura 2000 în peisaje rurale și urbane mai vaste.

Politica agricolă comună a UE și politica de coeziune prezintă oportunități esențiale pentru crearea și menținerea habitatelor polenizatorilor în zonele rurale și urbane în perioada de până în 2020. Structura politicii agricole comune (inclusiv ecocondiționalitatea, plățile directe și măsurile de dezvoltare rurală) oferă o gamă largă de instrumente necesare pentru reducerea

²¹ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/ecosystem-services-accounting-part-i-outdoor-recreation-and-crop-pollination>

²² <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-28-2017.html>

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-16-2017.html>

²³ <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/topics/sfs-04-2019-2020.html>

²⁴ A se vedea „Infrastructurile ecologice — Valorificarea capitalului natural al Europei”, COM(2013) 249 final.

²⁵ De exemplu, măsurile de retenție naturală a apei, <http://nwrn.eu/>

presiunilor care afectează polenizatorii din cauza unei agriculturi intensive și a schimbării destinației terenurilor, la care se adaugă abandonarea terenurilor agricole. Acestea includ, în special, zonele de interes ecologic în cadrul plății ajutoarelor acordate direct agricultorilor, care prevăd zone-tampon pentru polenizatori și terenuri lăsate în pârloagă pentru plante bogate în nectar și polen, precum și măsurile de agromediu și climă din cadrul programelor de dezvoltare rurală. Alte stimulente importante vin în sprijinul fermierilor pentru aplicarea sistemelor agricole durabile în siturile Natura 2000 și pentru investiții în agricultura ecologică. Sunt necesare eforturi continue pentru recunoașterea importanței polenizatorilor pentru productivitatea agricolă.

Rolul zonelor rurale este esențial pentru sănătatea populațiilor de polenizatori, dar, în același timp, se recunoaște din ce în ce mai mult importanța zonelor urbane și periurbane în sprijinirea habitatelor polenizatorilor. Spațiile publice și private, cum ar fi parcurile, grădinile, acoperișurile și zidurile verzi acționează ca habitate de refugiu pentru polenizatori și ca habitate „de tranziție” care le permit să circule și să se disperseze în interiorul zonelor urbanizate. Prin conectarea la zone naturale și seminaturale din mediul rural, acestea sprijină o rețea de habitate ale polenizatorilor într-un context natural mai amplu. O serie de soluții promițătoare, cum ar fi soluțiile bazate pe natură, pot îmbunătăți integrarea habitatelor polenizatorilor în marile rețele de infrastructură, cum ar fi drumurile, căile ferate și liniile electrice, asociate adeseori cu deteriorarea habitatului, răspândite în mod obișnuit în zone întinse din peisajul european diversificat. Autoritățile locale și regionale ar trebui să fie încurajate să investească în astfel de soluții.

Utilizarea pesticidelor

Riscurile și impactul pesticidelor asupra polenizatorilor rezultă din toxicitatea substanței active și din nivelul de expunere. În UE, substanțele active utilizate în produsele de protecție a plantelor²⁶ pot fi aprobate doar după evaluarea riscurilor, pentru a se asigura că nu există efecte nedorite asupra albinelor melifere²⁷. În 2013, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) a elaborat un document de orientare²⁸ pentru a consolida evaluarea actuală a riscurilor prin includerea, printre altele, în cerințele de evaluare, a efectelor cronice și a speciilor de albine sălbatice. Cu toate acestea, documentul de orientare nu a fost aprobat încă de statele membre; prin urmare, vor fi necesare măsuri suplimentare menite să asigure că acesta este pus în aplicare.

În 2013, Comisia a restricționat utilizarea a trei pesticide neonicotinoide²⁹, după ce s-a demonstrat că acestea prezintă riscuri ridicate pentru albine. În februarie 2018, examinarea de către EFSA a dovezilor a confirmat prezența acestor riscuri³⁰. După cum se arată în Regulamentul (CE) nr. 1107/2009²⁷, este important să se introducă măsuri adecvate de

²⁶ Termenul „pesticide” se referă la produsele de protecție a plantelor, astfel cum sunt definite în Regulamentul (CE) nr. 1107/2009.

²⁷ Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare.

²⁸ Documentul de orientare al Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară (EFSA) privind evaluarea impactului produselor de protecție a plantelor asupra albinelor (*Apis mellifera*, *Bombus* spp. și albine solitare), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/3295>

²⁹ Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 485/2013 al Comisiei din 24 mai 2013 de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 în ceea ce privește condițiile de autorizare a substanțelor active clotianidin, tiametoxam și imidacloprid și de interzicere a utilizării și a vânzării semințelor tratate cu produse de protecție a plantelor care conțin aceste substanțe active.

³⁰ <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/180228>

atenuare a acestor riscuri. Propunerea Comisiei de a restricționa în continuare utilizarea a trei pesticide neonicotinoide a fost aprobată de statele membre la 27 aprilie 2018³¹.

De asemenea, Directiva 2009/128/CE³² prevede o serie de acțiuni care sprijină utilizarea durabilă a pesticidelor autorizate. Obiective și măsuri specifice pot fi stabilite în planurile naționale de acțiune în temeiul directivei pentru a se aborda impactul pesticidelor asupra polenizatorilor.

Speciile alogene invazive

Speciile alogene invazive reprezintă o altă amenințare pentru polenizatori. Regulamentul (UE) nr. 1143/2014³³ prevede o serie de măsuri care urmează a fi luate în acest domeniu la nivelul UE. Continuarea eforturilor de punere în aplicare a acestor măsuri și de identificare a noilor specii considerate o amenințare va atenua efectele dăunătoare, precum cele asociate daunelor provocate de viespea asiatică (*Vespa velutina*) sau distrugerea habitatelor polenizatorilor de către anumite specii de plante, precum *Impatiens glandulifera*, care distrug vegetația autohtonă. În plus, utilizarea speciilor polenizatoare indigene și a speciilor de floră indigenă pentru obiective private și publice ar trebui să fie promovată pentru a se evita riscurile pe care le prezintă speciile alogene pentru speciile polenizatoare indigene.

Alte amenințări

Polenizatorii sunt afectați, de asemenea, de schimbările climatice, de poluarea mediului și de boli. Schimbările climatice afectează distribuția polenizatorilor și aria de răspândire, habitatele și interacțiunea acestora, atât prin schimbări treptate, cât și prin fenomene meteorologice extreme. Deși lipsesc studiile cuprinzătoare privind efectele diferiților poluanți (precum poluarea aerului, metalele grele și poluarea luminoasă) și boli, se știe că acestea dăunează polenizatorilor sălbatici ori au un impact negativ asupra habitatelor acestora. Prezenta inițiativă nu abordează în mod direct aceste amenințări. Politicile UE privind schimbările climatice³⁴, poluarea aerului³⁵ și acțiunile în favoarea sănătății albinelor¹⁴ vor contribui la atenuarea impactului lor asupra polenizatorilor. Cu toate acestea, inițiativa va contribui la abordarea acestor aspecte, precum și a altor amenințări, în mod indirect, prin sprijinirea menținerii, creării și conectării habitatelor sănătoase pentru populațiile de polenizatori și prin combaterea răspândirii speciilor alogene care transportă agenți patogeni dăunători și boli, sporindu-se astfel reziliența generală a ecosistemelor europene la schimbările climatice.

2.3. PRIORITATEA III: Sensibilizarea, angajarea societății în ansamblu și promovarea colaborării

Combaterea declinului polenizatorilor necesită o abordare strategică la toate nivelurile de guvernare și implicarea diverșilor actori. Această inițiativă va crește gradul de sensibilizare la nivelul societății cu privire la importanța polenizatorilor și la necesitatea urgentă de a se lua măsuri. Prin promovarea și diseminarea celor mai bune practici și prin sprijinirea în

³¹ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/approval_renewal/neonicotinoids_en

³² Directiva 2009/128 de stabilire a unui cadru pentru acțiuni comunitare în vederea utilizării durabile a pesticidelor.

³³ Regulamentul (UE) 1143/2014 privind prevenirea și gestionarea introducerii și răspândirii speciilor alogene invazive.

³⁴ https://ec.europa.eu/clima/index_en

³⁵ Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici.

continuare a colaborării, inițiativa vizează mobilizarea comunității științifice, a factorilor de decizie, a întreprinderilor și a cetățenilor să acționeze și să coopereze.

În contextul în care există deja o serie de platforme care sprijină colaborarea cu privire la polenizatori (cum ar fi rețelele de cercetare și platformele pentru schimbul de politici), este necesar să se consolideze în continuare capacitatea de colaborare. Comisia și statele membre ar trebui să sensibilizeze și să promoveze oportunitățile de finanțare în acest domeniu. Instrumentele comune și modele pentru dezvoltarea de strategii și planuri privind polenizatorii, pe baza celor mai bune practici existente, vor stimula adoptarea de măsuri suplimentare la nivel național, regional și local. De asemenea, creșterea cheltuielilor UE pentru programele apicole naționale ar putea extinde înțelegerea de către public și profesioniști a importanței polenizatorilor sălbatici atât pentru societate, cât și pentru economie.

UE urmărește să își intensifice contribuția la acțiunea globală cu privire la polenizatori, prin consolidarea sprijinului pentru acțiunile de conservare, în conformitate cu Inițiativa internațională privind polenizatorii („International Pollinators Initiative”)³⁶, condusă de Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură, precum și prin încurajarea colaborării internaționale în cadrul Coaliției pe bază de voluntariat privind polenizatorii³⁷.

3. CONCLUZIE

Inițiativa UE privind polenizatorii va contribui la realizarea obiectivelor Strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 și a politicilor sectoriale precum politica agricolă comună și politica de coeziune. De asemenea, inițiativa va furniza informații valoroase cu privire la progresele înregistrate de UE în direcția obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

Inițiativa va funcționa în sinergie cu Planul de acțiune pentru natură, cetățeni și economie, în special cu viitoarele orientări la nivelul UE privind infrastructura verde și integrarea serviciilor ecosistemice în procesul decizional. Aceasta vine în momentul în care negocierile interinstituționale privind cadrul financiar multianual post-2020 al UE sunt pe punctul de a demara. Deși se preconizează ca acțiunile propuse să fie finalizate până în 2020, va fi important să se mențină ritmul și să se utilizeze în mod optim viitoarele instrumente de finanțare ale UE în vederea sprijinirii acțiunilor cu impact și pe termen lung care abordează declinul polenizatorilor.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să aprobe această inițiativă și să se angajeze în mod activ în punerea sa în aplicare, în strânsă cooperare cu toate părțile interesate relevante.

Până la sfârșitul anului 2020, Comisia va revizui progresele înregistrate cu privire la punerea în aplicare a inițiativei și, dacă este necesar, va propune recomandări pentru acțiuni viitoare. Acest proces va fi integrat în examinarea finală a strategiei UE în domeniul biodiversității pentru 2020 și a acțiunilor subsecvente acesteia.

³⁶ Convenția privind diversitatea biologică, Decizia COP V/5, <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=7147>

³⁷ <https://promotepollinators.org>

ANEXĂ — LISTA ACȚIUNILOR

Prezenta anexă oferă o imagine de ansamblu a obiectivelor și acțiunilor incluse pentru fiecare prioritate a Inițiativei UE privind polenizatorii. Acțiunile vor fi puse în aplicare până în 2020. Obiectivele au stabilit o perspectivă pe termen lung până în 2030.

PRIORITATEA I: Îmbunătățirea cunoștințelor referitoare la declinul polenizatorilor, cauzele și consecințele acestuia		
Obiectiv		
<i>Polenizatorii și habitatele lor sunt monitorizate și evaluate cu regularitate. Există un sistem de monitorizare la nivelul UE care furnizează date pentru evaluarea situației și evoluția lor. Acesta constituie baza pentru adoptarea de indicatori fermi și oportuni privind polenizatorii care să contribuie la evaluarea impactului politicilor relevante ale UE și să facă posibilă dezvoltarea unui atlas european privind polenizatorii și polenizarea. Sunt mobilizate resurse în cadrul programelor de cercetare și inovare ale UE pentru eliminarea lacunelor privind cunoștințele referitoare la declinul polenizatorilor, cauzele și consecințele sale asupra societății și a economiei. Datele și informațiile cu privire la polenizatori sunt larg accesibile.</i>		
ACȚIUNEA 1 SPRIJIN PENTRU MONITORIZARE ȘI EVALUARE		
1A)	Comisia va elabora și testa la nivelul UE un sistem de monitorizare a polenizatorilor pentru a asigura furnizarea unor date de bună calitate pentru evaluarea situației și evoluția speciilor de polenizatori în UE și pentru dezvoltarea unui indicator al polenizatorilor. Se va institui un grup tehnic de experți pentru sprijinirea acestei activități.	Prima etapă de referință în T4 2018
1B)	Comisia va începe activitatea de elaborare a unei liste roșii europene privind sirfidele.	T1 2019
1C)	Comisia va elabora o listă a habitatelor importante pentru polenizatori și va evalua starea acestora, pe baza rapoartelor furnizate de statele membre în conformitate cu Directiva privind habitatele și a altor date disponibile.	Prima etapă de referință în T1 2019
1D)	Comisia va lansa un proiect-pilot de monitorizare a prezenței pesticidelor în mediu cu ajutorul produselor apicole (de exemplu, polen) pentru a evalua fezabilitatea utilizării acestei abordări inovatoare pentru a se obține informații cu privire la expunerea polenizatorilor la pesticide.	T4 2018
1E)	Comisia va aplica sistemul de „cartografiere și evaluare a ecosistemelor și a serviciilor acestora” la polenizatori, inclusiv dezvoltarea conturilor de capital natural privind polenizatorii și polenizarea, pentru a evalua în mod	T2 2019

	integrat declinul polenizatorilor, impactul acestuia asupra societății și a economiei, precum și pentru a obține răspunsuri adecvate în materie de politică.	
<i>ACȚIUNEA 2 — SPRIJIN PENTRU CERCETARE ȘI INOVARE</i>		
2A)	Comisia va continua să promoveze și să sprijine, în cadrul programului Orizont 2020 - Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare pentru perioada 2014-2020, cercetarea și inovarea cu privire la polenizatori, la cauzele și consecințele declinului acestora.	Acțiune continuă
2B)	În cadrul schimburilor de informații prin rețeaua PEI-AGRI (Parteneriatul european pentru inovare „Productivitatea și durabilitatea agriculturii” ³⁸), Comisia va crește gradul de sensibilizare a părților interesate cu privire la oportunitățile create de recunoașterea nevoilor polenizatorilor și a serviciului de polenizare pe care îl furnizează.	Acțiune continuă
2C)	Comisia va analiza modul în care poate promova în continuare cercetarea și inovarea pentru a identifica soluții în ceea ce privește declinul polenizatorilor, în contextul punerii în aplicare a programului Orizont Europa — Programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare pentru perioada de după 2020.	Acțiune continuă
<i>ACȚIUNEA 3 — FACILITAREA SCHIMBULUI DE CUNOȘTINȚE ȘI A ACCESULUI LA DATE</i>		
3 A)	Comisia va lansa o platformă on-line cu privire la polenizatori, care să servească drept nod central de date și informații.	Prima etapă de referință în T1 2019
3 B)	Statele membre ar trebui să facă disponibile, în domeniul public, datele spațiale relevante, cum ar fi datele privind destinația terenurilor, în temeiul cerințelor din cadrul Directivei INSPIRE ³⁹ și a Directivelor privind accesul la informațiile despre mediu ⁴⁰ , pentru a permite o analiză spațială integrată.	Prima etapă de referință în Q2 2019

³⁸ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>

³⁹ Directiva 2007/2/CE de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE).

⁴⁰ Directiva 2003/4/CE privind accesul public la informațiile de mediu.

PRIORITATEA II: Combaterea cauzelor care duc la declinul polenizatorilor**Obiectiv**

Sunt identificate și puse în aplicare măsuri de conservare adecvate pentru speciile polenizatoare pe cale de dispariție și habitatele acestora. Măsurile relevante în ceea ce privește polenizatorii sunt integrate pe deplin în politica agricolă comună și în politica de coeziune, iar statele membre valorifică pe deplin oportunitățile pe care le prezintă menținerea și reabilitarea habitatelor polenizatorilor din zonele rurale și urbane. Habitatelor polenizatorilor sunt conectate efectiv într-un peisaj mai amplu, care le permite să se disperseze pe cuprinsul teritoriilor. Polenizatorii sunt protejați de impactul pesticidelor și al speciilor alogene invazive.

ACȚIUNEA 4 — CONSERVAREA SPECIILOR DE POLENIZATORI PE CALE DE DISPARIȚIE ȘI A HABITATELOR ACESTORA

4 A)	Comisia va dezvolta în continuare planuri de acțiune pentru speciile de polenizatori și habitatele cele mai amenințate cu dispariția enumerate în Directiva „Habitat” și va sprijini statele membre și părțile interesate în punerea în aplicare a planurilor de acțiune, inclusiv prin intermediul programului LIFE.	Prima etapă de referință în T2 2019
4 B)	Comisia, în cooperare cu statele membre, va identifica măsuri de conservare și soluții de gestionare pentru a optimiza beneficiile pentru polenizatorii care sunt pe cale de dispariție și habitatele acestora, inclusiv în cadrul procesului biogeografic Natura 2000 și al unui atelier de dezbateri dedicat acestui obiectiv.	Prima etapă de referință în T2 2019
4C)	Statele membre ar trebui să abordeze măsuri prioritare, pentru habitatele de polenizatori importante, în cadrele de acțiuni prioritare pentru gestionarea siturilor Natura 2000 și a infrastructurii ecologice, precum și pentru protecția speciilor.	T3 2019

ACȚIUNEA 5 — ÎMBUNĂȚIREA HABITATELOR DE POLENIZATORI PE TERENURILE AGRICOLE ȘI ÎMPREJURUL ACESTORA

5 A)	Comisia va evalua experiența existentă privind utilizarea măsurilor relevante cu privire la polenizatori, în cadrul politicii agricole comune aferente perioadei 2014-2020. Pe această bază, Comisia va elabora orientări pentru autoritățile de management și pentru fermieri, furnizând consultanță tehnică referitoare la modalitățile de a spori eficacitatea măsurilor, și le va promova în mod activ în politica agricolă comună post 2020.	Prima etapă de referință în T4 2018
5 B)	Statele membre ar trebui să încurajeze utilizarea măsurilor relevante cu privire la polenizatori în programele de dezvoltare rurală pentru perioada 2014-2020, inclusiv prin programe de formare și de sensibilizare pentru fermieri și alte părți interesate relevante.	Acțiune continuă
5C)	Comisia va promova integrarea considerentelor formulate cu privire la polenizatori în punerea în aplicare a	Acțiune continuă

	politicii agricole comune pentru perioada de după 2020 și va include în cadrul privind performanța și monitorizarea un indicator privind polenizatorii, atunci când acesta va fi definitiv și operațional.	
<i>ACȚIUNEA 6 — ÎMBUNĂȚIREA HABITATELOR DE POLENIZATORI DIN ZONELE URBANE ȘI DINTR-UN TERITORIU MAI AMPLU</i>		
6 A)	Comisia va colecta cele mai bune practici și va elabora orientări pentru autoritățile locale cu privire la modul în care să se creeze un mediu favorabil pentru polenizatori și, de asemenea, va include polenizatorii în criteriile de acordare a premiilor „European Green Capital ” și „Green Leaf”.	T2 2019
6 B)	Comisia va spori gradul de sensibilizare a autorităților de gestionare și a părților interesate din domeniul politicii de coeziune cu privire la conservarea polenizatorilor și oportunitățile de finanțare conexe în perioada 2014-2020 și după 2020.	Prima etapă de referință în T4 2018
6C)	Prin intermediul unor orientări la nivelul UE privind infrastructurile ecologice și integrarea ecosistemelor și a serviciilor acestora în procesul decizional, Comisia va promova acțiunile la nivel de peisaj care mențin și reabilitează habitatele polenizatorilor și integrarea lor în amenajarea teritoriului și în alte procese decizionale relevante.	Prima etapă de referință în T4 2018
<i>ACȚIUNEA 7 — REDUCEREA IMPACTULUI UTILIZĂRII PESTICIDELOR ASUPRA POLENIZATORILOR</i>		
7 A)	Comisia va încuraja statele membre să includă obiective și măsuri specifice pentru conservarea polenizatorilor în planurile de acțiune naționale revizuite în conformitate cu Directiva 2009/128/CE în vederea reducerii riscurilor și a efectelor utilizării pesticidelor asupra polenizatorilor, și va evalua situația în cadrul unui al doilea raport privind punerea în aplicare a directivei.	Prima etapă de referință în T2 2019
7 B)	Comisia va adopta un plan de punere în aplicare pentru documentul de orientare al EFSA privind evaluarea riscurilor prezentate de produsele fitosanitare pentru albine (<i>Apis mellifera</i> , <i>Bombus</i> spp. și albinele solitare), în scopul de a îmbunătăți evaluarea riscului pesticidelor pentru polenizatori.	T4 2018
7C)	Comisia va adopta măsuri legislative pentru interzicerea tuturor utilizărilor în aer liber a celor trei pesticide neonicotinoide care fac deja obiectul unor restricții specifice începând din 2013 (imidacloprid, tiametoxam și clotianidin).	T2 2018

<i>ACȚIUNEA 8 — REDUCEREA IMPACTULUI SPECIILOR ALOGENE INVAZIVE ASUPRA POLENIZATORILOR</i>		
8 A)	Comisia va furniza orientări tehnice pentru statele membre cu privire la modul de prevenire și gestionare a speciilor alogene invazive dăunătoare pentru polenizatori, în cadrul domeniului de aplicare al Regulamentului (UE) nr. 1143/2014.	T3 2019
8 B)	Comisia va elabora orientări pentru a promova utilizarea speciilor de plante și a polenizatorilor indigeni în sectorul public și cel privat.	T3 2019
PRIORITATEA III: Sensibilizarea, angajarea societății în ansamblu și promovarea colaborării		
Obiectiv <i>Promovarea sensibilizării întregii societăți cu privire la importanța polenizatorilor și necesitatea de a se lua măsuri urgente pentru a se opri declinul acestora. Politicile publice au un impact mai mare datorită mobilizării efective a întreprinderilor și a cetățenilor. Acțiunile individuale au un impact mai puternic dacă există o mai bună coordonare a actorilor relevanți de la toate nivelurile. UE își asumă un rol de lider la nivel mondial pentru a sprijini și a facilita acțiunile internaționale cu privire la polenizatori.</i>		
<i>ACȚIUNEA 9 — ÎNCURAJAREA MEDIULUI DE AFACERI ȘI A CETĂȚENILOR SĂ ACȚIONEZE</i>		
9 A)	Comisia va furniza orientări și va stimula întreprinderile să contribuie la conservarea polenizatorilor, în special în sectorul agroalimentar. De asemenea, Comisia va continua să promoveze bunele practici și modelele de afaceri inovatoare benefice pentru polenizatori, prin intermediul Platformei UE pentru mediul de afaceri și biodiversitate ⁴¹ și al Premiului european de mediu pentru întreprinderi și va oferi oportunități de finanțare prin Mecanismul de finanțare a capitalului natural.	Prima etapă de referință în T2 2019
9 B)	Comisia va explora posibilitatea de a aplica eticheta ecologică a UE acelor produse care sprijină conservarea polenizatorilor, cum ar fi amestecurile de semințe de flori sălbatice, plante în ghiveci pentru polenizatori și alte produse de grădinărit relevante, în conformitate cu concluziile și recomandările formulate în contextul verificării adecvării, încheiat în 2017 ⁴² .	T3 2019

⁴¹ http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/business/index_en.htm

⁴² Documentul COM(2017) 355 final.

9C)	Comisia va dezvolta și va disemina materiale educaționale cu privire la polenizatori. De asemenea, Comisia va elabora orientări cu privire la modul în care cetățenii se pot implica în conservarea polenizatorilor și implicarea cetățenilor în activități științifice cu privire la polenizatori. Aceste activități de implicare pentru conservarea polenizatorilor pot fi efectuate în cadrul Corpului european de solidaritate, care sprijină tinerii să se ofere voluntari în proiecte care aduc beneficii comunităților și mediului din Europa. În plus, programele apicole naționale ar putea să completeze aceste eforturi prin acțiuni de formare, pentru a extinde înțelegerea publică și profesională cu privire la importanța polenizatorilor sălbatici.	Acțiune continuă
<i>ACȚIUNEA 10 — PROMOVAREA STRATEGIILOR CU PRIVIRE LA POLENIZATORI ȘI COLABORAREA LA TOATE NIVELURILE</i>		
10 A)	Comisia va elabora modele și instrumente comune care să faciliteze dezvoltarea de strategii referitoare la polenizatori la nivel național, regional și local, pe baza celor mai bune practici existente.	T3 2019
10 B)	Comisia va identifica oportunitățile de îmbunătățire a colaborării între toți actorii relevanți prin intermediul platformelor existente și va promova în continuare colaborarea prin intermediul unor mecanisme la nivelul UE, inclusiv prin intermediul Programului-cadru al UE pentru cercetare și inovare pentru perioada 2014-2020, al programelor de cooperare teritorială europeană (Interreg), al dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității și al instrumentelor TAIEX-EIR ⁴³ și TAIEX-REGIO ⁴⁴ Peer2Peer.	Prima etapă de referință în T1 2019
10C)	Comisia va promova integrarea în politicile, planurile și programele sprijinite de UE din țările în curs de dezvoltare și din țările învecinate a considerentelor și a măsurilor privind conservarea polenizatorilor, în conformitate cu obiectivele Inițiativei internaționale privind polenizatorii ⁴⁵ .	Acțiune continuă
10D)	UE va adera la Coaliția pe bază de voluntariat privind polenizatorii și va promova acțiunile eficace la nivel internațional privind polenizatorii.	T4 2018

⁴³ http://ec.europa.eu/environment/eir/p2p/index_en.htm

⁴⁴ http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/how/improving-investment/taix-regio-peer-2-peer/

⁴⁵ Conduasă de Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură.